

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SCLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Bojna napoved avstromarksistom

(Od našega rednega dopisnika.)

Dunaj, 13. maja.

Po krvavem petku 15. julija pred dvema letoma sem v par dopisih razpravljal o možnosti samopomoči meščanskih strank proti terorju socialne demokracije. — V prejšnjih letih sem ob vsaki priliki, ki se je nudila, slikal občudovanja vredno organizacijo socialistov, njihove ogromne čete, ki so zlasti 1. maja korakale po dunajskem Ringu kot nepremagljiva armade te stranke. Te čete so si bile nadele lepo zvočno ime — Republikschutz. — Ko so včasih tudi naši listi pisarili o habsburški nevarnosti v Avstriji, sem vedno zatrjeval: ne bojte se za to republiko, kajti ta ima v socialističnih delavskih masah tako močnejše branilce, da se za njo ni bati. — Tako je bilo pred zlokobnim 15. julijem 1927.

Po tistem petku pa sem v tem listu opozarjal na reakcijo v meščanskih strankah, zlasti na deželi. Govoril sem o borbi med Dunajem in deželami, ki so vse v rokah krščanskih socialistov in kjer se je z elementarno silo pojavil klic po — samopomoči, po organiziranem odporu proti avstromarksizmu.

In proti socialističnemu Republikschutzu je nastala — Heimwehr, ki je začela rapidno rasti po vseh deželah avstrijske republike. Na čelo temu gibanju so stopili silno agilni ljudje. Glavni so tili: Bundesrat dr. Steidle, ki je obenem deželni vodja tirolske Heimwehr. — Drugi je vodja štajerske Heimwehr dr. Walter Pfirmer, silno delaven mož, dober govornik in radikalen politik. — General in pok. Hülgerth je vojaški poveljnik vseh. — Dr. Fritz Altrichter je vodja koroških formacij pod imenom Schutzverband Kärnten. — Dr. Hueber, vodja solnograških. — Barth. Gierlingen je vodja na Gornjem Avstrijskem. — Ing. Eduard Pichl je vodja na Dunaju, Franz Binder pa v Burgenlandu. To so sami ugledni nemški delavci, ki so si naredili med seboj načrt za več let dela, dokler ne zmagajo na celi črti.

Kakošen je ta načrt, bomo videli.

Obenem so si ustanovili glasilo, ki izhaja kot tednik v Celovcu v Kleinmeyerjevi tiskarni pod imenom: »Heimatschutz-Zeitung«. Stane letno 12 šilingov.

Prvo delo je bilo: zbiranje moštva in organizacija. Misel organiziranega odpora proti avstromarksizmu je bila jako mikavna in število pristavev je začelo rapidno rasti. Nista še minuli dve leti, in že moremo reči, da danes ne vemo, katere formacije so v celoti močnejše: socialistični Republikschutz ali antimarksistiška Heimwehr.

»Slovenec« je obširneje poročal o prireditvah od obeh strani v istem času v Novem mestu, in poročal je tudi o pripravah minule nedelje. Ko so socialisti pred 13 dnevi pokazali sveto kolo-salne sile na Dunaju — bilo je blizu 300.000 udeležencev, so si mislili, kako lepo bi bilo, ako bi se ne vršile slavnosti Heimwehr minule nedelje. Zato je župan Seitz kot deželni glavar izdal navodilo dunajski policiji, naj se z ozirom na tujski promet prepovejo vsi obhodi unormiranih množic. Ako bi policija res preklicala vsa že dana dovoljenja, tedaj bi morala nedeljska prireditev Heimwehra izostati. Socialistom ni bilo mnogo na tem, da bi obenem izostalo 12 njihovih prireditev v okrajih Dunaja. — Toda Heimwehrovci niso hoteli popustiti, zato je podkancelar Schumy izdal nekako korekturo glavarjevega navodila v tem smislu, da veljajo ta le za bodoče napovedi, kar je pa bilo že izdanih dovoljenj, da so veljavna in da se torej morejo v nedeljo vršiti vse že napovedane prireditve, ki so se tudi vršile in se končale brez incidentov. Udeležba pa ni bila kdo ve kako številna, zlasti od strani Heimwehrovcev, kajti videl sem skoro več policajev nego onih drugih.

Toda med bojem zadnjih dni za vršitev teh obhodov so se Heimwehrovci brez strahu pokazali v pravi luči in razkrili so: kako močnejše se že danes čutijo in kakošni so njih pravi cilji.

Doslej so govorili, da hočejo samo onemogočiti teror in morebitno diktaturo marksistov, da hočejo imeti čete, ki bodo branile republiko proti socialistom, pa tudi proti nevarnostim od zunaj...

Sedaj pa so odkrili svoje prave cilje: hočejo imeti besedo tudi v notranji politiki in jasno je, da stopajo povsem po stopnjah fašizma. Voditelji so med pogajanjmi za sedanje vlado že posegali v pogajanja v smislu prave politične orientacije Heimwehrovcev. — Njihovo glasilo pa je v soboto proglasilo nelzprosen politički boj proti avstromarksizmu in celo proti vsem zastopnikom v meščanskih strankah, ki so koketirali s črno-rdečo koalicijo. Tako piše med drugim:

... In porodili so se domobranci (heimwehrovci), ker niso hoteli privoliti, da se z gnilo kom-

Strašna katastrofa v Clevelandu

V bolnici nastala velika eksplozija - Požar v prostoru za kemikalije povzročil razvijanje strupenih plinov - Dosedaj našli 90 mrtvih bolnikov, bolniških sester in zdravnikov - Število ranjenih še neznano

Newyork, 15. maja. (Tel. »Slov.«) V Clevelandu se je v sredo popoldne pripetila velika nesreča radi strupenih plinov, ki je dosedaj zahtevala še veliko število žrtev. V bolnici tamošnje klinike je nastala v laboratoriju velika eksplozija. Takoj pozvani gasilci so ugotovili, da so se po eksploziji razvili strupeni plini, in že pri prvih reševalnih poskusih so našli 24 mrtvecev. V bolniških sobah je tako rekoč zaprtih 50 bolnikov, ki se nikakor ne morejo rešiti. Strupeni plini se širijo tudi po sosednih ulicah, na katerih se je mnogo pasantov onesvestilo. Mnogo poškodovancev so spravili že v druge bolnice in večina njih v smrtni nevarnosti. Dosedaj še ni znano, kako je prišlo do eksplozije in kako so se mogli razviti strupeni plini.

New York, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Iz natančnih podrobnosti o eksploziji v Clevelandu

je razvidno, da je bila katastrofa strašna. Zadržane vesti poročajo, da je zabeležiti že 75 mrtvih, šef policije v Clevelandu pa jih našteva celo 91. Eksplozija se je pripetila v prostoru za rentgeniziranje, ki se nahaja v kleti bolnice. Radi eksplozije se je vnel sosedni prostor, v katerem so bile spravljene kemikalije. Začele so se razvijati velike množine bromovega plina in celi oblaki so napolnili poslopje. Po drugi verziji se je začel bromov plin razvijati zato, ker so se vneli röntgenski filmi, ki so bili v veliki množini naloženi v arhivu v kleti. Ogenj se je v trenutku razširil po vsem poslopju. Od 150 oseb, ki so bile prisotne v bolnici, skoro nihče ni mogel uiti, ne da bi bil poškodovan. Kogar ni takoj omotil ali umoril plin, ga je zasačil ogenj. Število ranjenih je še popolnoma neznano. Med mrtveci so bolniki, bolniške sestre in zdravniki.

Francoski glas o mali antanti

Paris, 15. maja. (Tel. »Slov.«) »Temps« objavlja daljši članek o konferenci male antante, v katerem izraža zadovoljstvo o delovanju in trdnosti skupne politike Jugoslavije, Čehoslovaške in Rumunije. Mala antanta obvladuje ves položaj na vzhodu Evrope ter je njen vpliv vedno pripomogel za ureditev reda in miru, ki ga je ustvarila zmaga zaveznikov. Če se je kdaj v inozemstvu govorilo o oslabelosti male antante radi notranjih kriz v Rumuniji in Jugo-

slaviji in radi različnih propagand za revizijo trianonske mirovne pogodbe, so se dotični motili. Dalje govori »Temps« o načrtu, da bi se k mali antanti pritegnila Poljska. List ne veruje v to možnost, ker je Poljska čisto v drugem položaju, kakor države male antante. Na koncu priporoča list, da bi se gospodarski odnosi med državami male antante razširili. Če bi se to posrečilo, bi bilo to izhodišče splošne velikopotezne politike.

Škoj Letić pri Maksimoviću

Enako stališče katoliške in pravoslavne cerkve glede ljud.-šolskega zakona

Belgrad, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Prosvetni minister Maksimović je danes popoldne pozval k sebi zastopnika pravoslavne episkopata dr. Letića na razgovor o stališču pravoslavne cerkve k ljudskošolskemu zakonu. Po sestanku je dr. Letić dejal, da je v svojem razgovoru z ministrom popolnoma odobril stališče katoliške cerkve,

ker stališči pravoslavne in katoliške cerkve v vprašanju poučevanja verouka in ustanavljanja zasebnih šol ne moreta biti različni. Nadalje smo zvedeli, da se bo zakon o ljudskem šolstvu takoj, ko se sestane vrhovni zakonodajni svet, t. j. dne 23. maja, njemu izročil v razpravo.

Za znižanje rentnega davka zadrugam

Belgrad, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Zastopniki Glavne zadrugne zveze so danes obiskali podtajnika v finančnem ministristvu dr. Letića. Predložili so mu zahtevo zadrugne zveze, da se omili rentni davek, v kolikor se nalaga zvezam kot takim. Zastopniki so podtajniku predložili na podlagi sedanje prakse, da zadrugne zveze kot take plačujejo več rentnega davka, kot vsako dobičkanosno podjetje. Zadrugniki so se prijavili pri finančnem

ministru, da tudi njemu predlože svoje stališče in zahteve. Nadalje so obiskali kmetijsko ministristvo in stopili v stik z načelnikom dr. Stojkovićem. Poročali so mu o stališču zadrugištva do agrarne banke. Obenem so ga zaprosili, naj kmetijsko ministristvo kot zaščitnik zadrugištva napram drugim ministristvom izposluje vse, da bo zadrugištvo vživalo še nadalje vse poštne in taksne olajšave.

Izvedba ženevskih konvencij

Belgrad, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Pravosodno ministristvo je stopilo v stik z glavnim ravnateljstvom grških železnic radi hitre rešitve tarifnih vprašanj, ki so doletena v ženevski konvenciji. Pričakovati je, da bo še ta mesec prišlo do konference, na kateri se bodo rešila ne samo tarifna vprašanja za našo svobodno zono v Solunu, ampak sploh tarifna vprašanja za naš izvoz v Grčijo. Ureditev te stvari je posebno važna za Slovenijo radi

lesa, ki je našel svoj trg v Grčiji. Od odgovora vlade na našo depešo bo odvisno, ali se bosta zastopstvi našega in grškega ministristva sestali koncem tega meseca, da bi se prišlo še pred koncem maja na čisto glede tarifnega vprašanja z Grčijo. Tako na grški, kakor na jugoslovanski strani zahtevajo gospodarski krogi čim skorajšnje rešitev tarifnega vprašanja med obema državama.

promisno politiko onemogoči ozdravljenje Avstrije in da se država po ovinkih prepusti avstroboševizmu.

»Domobranci se pod nikakimi razmerami ne sprijaznijo s slabotno popustljivostjo nasproti avstromarksistom.«

»Parlamentarni sistem v dosedANJI obliki je dokončal gospodstvo in mora izginiti. Ni nam pri-nesel demokracije, ki bi zaslužila to ime, niti državniške modrosti, ki zna ustvarjati. Zato odmeva iz vseh kotov: klie po močni roki, — po diktaturi, ki najpoprej ustvari tako ustavo, da bo mo-goe z njo tudi vladati in ki ne pusti vajeti vla-điti po tleh, marveč smotreno obnovi vso državo. To bo zgodovinska naloga Heimwehrovcev. Oni nekega dne zgrabijo sami vse in bodo, kakor je dr. Steidle dejal, rabili pravico sile in potrebe tlačenega ljudstva...«

To je jasno povedano, da ne more biti nikakega dvoma več, kaj Heimwehrovci hočejo. Kdor pozna Steidla in Pfirmerja in vse ostale

kolovodje, ta je prepričan, da bodo hoteli vse to, kar so povedali tako jasno v svojem glasilu, tudi čim prej izvesti.

Tako lahko pa vendarle ne pojde, kakor si razni gospodje predočujejo. Socialisti imajo le na Dunaju nad 250.000 sodrugov v bojnih organizacijah, ki so istotako pripravljene na boj — na nož.

Pa še drug resen nasprotnik se je pojavil proti fašistovskim željam Heimwehra. Jasno in odločno je nastopil proti njim kršč. soc. voditelj Kunschak in nobenega dvoma ni, da je ogromna večina avstrijske kršč. socialne stranke enako odločno za demokratičen režim v Avstriji. In to v veliki meri tudi vsled zunanje političnega argumenta Kunschaka.

Izvedba Heimwehrovskega načrta vodi nujno v državljansko vojno, ta pa nad vse verjetno povzroči tujo intervencijo. A te Avstrija ne mara in zato je prav verjetno, da kljub vsej strunni organizaciji Heimwehra ostanejo sanje o uvedbi fašizma v Avstriji le pobožne želje. A. G.

Pravilnik k cestnemu zakonu

Belgrad, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Gradbeno ministristvo je izdalo uredbo in pravilnik k zakonu o državnih in nedržavnih cestah. Te uredbe urejajo odnose državnih cest in mostov in drugih objektov, službene odnose uradništva do države, njihove dohodke in dolžnosti. Prav tako je izdelan pravilnik k zakonu o cestah, za trasiranje in za sestavo posameznih načrtov za državne ceste.

Proces proti P. Račiću bo odložen?

Belgrad, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Zastopnik Puniše Račića Radivoje Nedković, odvetnik, je zahteval, da se za glavno razpravo zoper Punišo Račića dobi potrdilo dunajskega vseučil. profesorja in znamenitega zdravnika dr. Singerja, da je Stjepan Radić umrl radi sladkorne bolezni. Ako bi sodišče zahtevi ugodilo, se računa, da bi se proces zoper Punišo Račića zavlekel, ker stojimo neposredno pred njegovo otvoritvijo.

Pred zasedanjem vrh. zakonodajnega sveta

Belgrad, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Danes se je vrnil iz Šabca referent vrhovnega zakonodajnega sveta pri predsedniku vlade dr. Ninko Perić. Takoj je začel proučevati zakonske načrte, ki naj pridejo na dnevni red prihodnjega sestanka. Ti zakonski načrti se razmnožujejo in se bodo te dni odposlali vrh. zakonodajnemu svetu v proučevanje. Računa se, da bo to zasedanje precej dolgo, ker bodo na dnevnem redu zakoni gospodarskega in kulturnega značaja.

Odhod naše vojne mornarice

Belgrad, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Danes je odšla naša mornarica na obisk k angleškemu, francoskemu in grškemu brodogradu. Odšlo je 10 ladij. Navoz je bil vojni minister general Hadžić. To je prvi slučaj v zgodovini našega brodogradu, da se vrši tak oficielez obisk.

Atene, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Jugoslovanska mornarica, ki dospe jutri popoldne v krško pristanišče, bo sprejela grška eskadra pod vodstvom admirala Averoffa z 10 vodnimi letali. Jugoslovanski poslanik v Atenah je odpotoval na Krf, da se udeleži grško-jugoslovanskih svečanosti, ki se bodo tam priredile. Grško brodovje bo 25. maja za tri dni obiskalo pristanišče v Tarentu, potem pa morda posetilo tudi jugoslovanska pristanišča.

Vojaški duhovniki se odpravijo

Belgrad, 15. maja. (Tel. »Slov.«) V vojnim ministristvu se namerava ukiniti ustanova stalnih vojnih duhovnikov. Za duhovne potrebe vojakov naj bi skrbeli duhovniki dotičnih krajev, kjer je vojaštvo nastanjeno.

Konkurzi v Belgradu

Belgrad, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Polom tvrdke Janošević je v belgrajskih krogih še danes predmet razgovorov. V dobro poučenih krogih smo zvedeli, da ta slučaj ni edini, ampak imamo v najbližnjem času pričakovati poloma še nekaterih starih in dobro znanih belgrajskih tvrdk.

Belgrajske vesti

Belgrad, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Nj. V. kralj je danes sprejel v avdienco predsednika vlade Petra Živkovića. Prav tako je sprejel zastopnika zunanjega ministra dr. Kumanudija.

Uprava monopola se je spopolnila tako, da je prišel vanjo z ukazom dr. Alaupovič, bivši minister za vere, Peter Babič, načelnik finančnega ministristva v p. Ignacij Stefanović, okrožni načelnik v pokoj Uzak o napredovanju večjega števila uradnikov finančne stroke, zlasti geometrov, je izšel.

Zrtev niškega zločina najbrže neki Mišić

Belgrad, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Šef kazenskega oddelka pri belgrajski mestni upravi je pozval časnika, da ne bi napačno poročali o niškem zločinu. Izjavil je, da je rezultat dosedanje preiskave ta, da gre najbrj za nekega Dragotina Mišića, ki naj bi bil iz Obrenovca odpotoval v Čuprijo. Stvar še ni popolnoma jasna. Dosedaj je prijavljenih približno 25 oseb, ki naj bi bile ubite.

Na orleanskih svečanostih

Pariz, 10. maja.

Cim bolj so se bližali dnevi jubilejnih svečanosti ob 500 letnici osvoboditve mesta Orleansa po devotki Ivani iz Domremyja v Loreni, tem bolj me je vleko na proslavo, da vidim, kako Francija izkazuje hvaležnost drugi svoji zaščitnici — prva je Naša Gospa v Parizu. In ni mi bilo žal. Užitek je presegel pričakovanje.

Osvoboditev mesta Orleansa se proslavlja vsako leto z različnimi, že tradicionalnimi slovesnostmi, ki so pa letos presegle s svojim sijajem vse podobne proslave.

Orleans, mesto, ki ima 70.000 prebivalcev, leži ob Loiri, okoli 120 km od Pariza. Dasi izredno staro in zgodovinsko, ima danes že precej novo lice. Ponos mesta je prekrasna visoka gotška katedrala, na katere glavnem oltarju kraljuje sv. Ivana. Se nikdar nisem videl mesta, ki bi bilo tako prepojeno s tako osebnostjo, kot je to mesto z Devico Orleansko. Ulice nosijo njena imena, trgovci in društva si jo stavijo v svoje napise, povsodi polno njenih kipov in spomenikov, številne spominske plošče pa spominjajo obiskovalca, kje je stanovala, mislila, se bojevala in zmagovala dobra Lorenka. In meščani svojo rešiteljico ljubijo in župan — socialist — enako žrtvuje mnogo za njo, kot bivši kardinal Couchet, »kardinal Ivanec«, in sedanji škot Couchet, ki je veličastno organizacijo pripravil vodil osebo.

Glavni slavnostni dnevi so bili v dneh 6. do 8. maja in so se nadaljevali še 9. in 10. maja. Z prva dva dni je prišlo v mesto 50.000 ljudi iz vseh krajev. 8. maja pa je bilo to število še dostikrat pomnoženo. Orleanci so znali svoje mesto lepo pripraviti za te dni. Vse hiše brez izjeme so bile prevlečene z zastavami in preprogami v širokih mestnih (rmeno-rdečih), Ivaninih (belo-modrih) in narodnih barvah. Te zastave pa so lepšale razne slike in grbi iz preteklih dni. Pomladno obličje je dalo mestu morje rož, s katerimi so bile posute hiše in cerkev. Zvečer, ko so bile vse te rože in preproge razsvetljene od bajne razsvetljave, sem mislil, da sem v raju. Ulice, po katerih se je imel premikati tradicionalni sprevod 8. maja, so bile kot en sam slavolik, zvečer goreč, čez dan cvetoč.

6. in 7. maj sta bila posvečena predvsem verskim opravilom, raznim sprejemom in pripravam za 8. maj, na predvečer v terek se je vršil sprevod v mesto, ki je predstavljal prihod Ivane z vojsko po končni zmagi. Ob tej priliki je izročil župan škofu za naslednji dan Ivanin prapor, ki jo je vodil od zmage do zmage.

Posebno sta dvignila slovesnost letošnjega jubileja navzočnost papeževnega legata, kardinala Leziriera, ki je sam iz rojstnega kraja Ivane in prisotnost predsednika republike Doumergue-a, ki je prevzel predsedstvo prireditel 8. maja. Oba sta bila ves dan predmet navdušenih ovacij. Po slavnostnem sprejemu predsednika republike na kolodvoru se je ta odpeljal s kardinalom-legatom v katedralo, kjer se je vršila slovesna služba božja, ki ji je prisostvoval poleg predsednika republike predsednik vlade Poincare, predsednik senata Daumer, ministri Tardieu, Mairand, Painleve, več kardinalov, med njimi njimi belgijski in londonski, ter 50 nadškofov in škofov. Med mašo, ki jo je daroval kardinal-primas Francije Luçon, je vodil petje mojster Widor iz Pariza. Nato je imel krasen slavnostni govor škot iz Ruena. Po maši se je razvrstil slavnostni sprevod. Močan dež ni niti namanj zmanjšal število gledalcev, ki so cele ure že oblegli ulice in hiše, da vidijo vsa zastopstva dežele, posebno pa najvišje državne in cerkvene predstavnike. Ko se je sprevod po triumi hoji vrnil pred katedralo in je kardinal-legend dal nepreglednim množicam papežev blagoslov, ovacijam papežu in njemu ni hotelo biti konca, in močnimi Te Deum je šel vsem iz srca. Ze takrat je zopet sijalo solnce, ki je povečalo sijaj vojaškega defileja pred Ivaninim spomenikom na glavnem trgu. Izvrstno vzdrževani red, ki ga je vršila vojska, je krasil to prireditel enako, kot v zraku manevri aeroplanske eskadrilje.

Ko je večer zagrnil mesto po tako polnem dnevu, so umetne razsvetljave izpremenile noč v dan.

Dogodek je bil slovesen odhod Doumerguea in Poincareja s posebnim vlakom v Pariz ob 10 zvečer. Pot do kolodvora je bila popolnoma nedostopna vsled množic. Podal sem se takrat med skavte, ki so na velikanskem taborišču (400 šotorov, 3000 skavtov, predvsem katoliških, pa tudi protestantovskih), zažgali taborski ogenj. Prišli so iz vseh krajev Francije. V »sveti umij« src, da se poklonijo Ivani, poslanki reda in miru, zgledu odkritosti, žrtve in čistosti, svojem skavtskemu voditelju par excellence. S čudovitim zadoščenjem in navdušenjem sem opazoval te pridne in idealne čete, ko so poslušale nagovor P. Doumerguea in prirejale svoje igre okrog ognja in odobraval z grozlikom »A-a-a« in protestirale z grozličim »O-o-o« to je mladina bodočnosti, vneta za Ivanine ideale in stoječa na trdnih tleh. Na Vnebohod so se katoliški skavti pobožno udeležili zgodnje maše v stolnici, nato pa se je vršila poslonitev Ivani na glavnem trgu, ki še ni nikdar videl podobnega prizora. 3000 skavtov se slovesno v himni in gesti zahvaljuje Ivani za njen junaški zgled. Kardinal-legend je slovesnosti prisostvoval. Nato je nuncij Maglione daroval slovesno službo božjo in v protestantovski cerkvi pastor Morel. Kmalu po kosilu je bil zopet isti trg priča lepemu sprevodu, ko se je francoska vojska po delegacijah vseh oddelkov klanjala svojemu bivšemu »generalu«.

Vse slovesnosti so se zaključile z mogočnim turnirjem iz XV. stoletja. Ob tej priliki je bila spet enkrat ustvarjena »sveta unija« vseh francozoov brez razlike vere in stanu in pokazala, kako ljubi Francoz svojo domovino. Svečanosti v Orleansu ne bom nikdar pozabil.

Dve misli ob teh svečanostih, ki je odkrila mnogo zanimivih strani francoskega naroda.

Prva je bolj interesantna ko važna. Slavnosti se je najbolj častno izmed inozemstva udeležila Anglija s svojim veleposlanikom Tyrellom in kardinalom Bournom. In vendar so ravno Angleži tisti, ki jih je Ivana za vedno pregnala iz Francije. Ne vem, kakšna so čustva Angležev ob teh spominih. Govoril sem z osebami, ki jih poznajo, in ti pravijo, da je baš sv. Ivana tista

Reparacijsko vprašanje še ne bo rešeno

Paris, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Edino, kar se o reparacijski konferenci more reči z gotovostjo, je to, da je zopet propadlo upanje, da bo konferenca še pred Binkošti prišla do kakega zaključka. Optimisti računajo sedaj s tem, da se bo konferenca končala morda prvi teden meseca junija. V krogih konference se smatra, da je zavlačevanju krivo dejstvo, da se v konferenco vlačijo politika, ki res vedno bolj odkrito vpliva na potek pogajanj. Prvi zgled za to je dal Churchill, ki je v poslanski zbornici protestiral proti Youngovemu razdeljevalnemu ključu. Temu zgledu je sledila Belgija s tem, da je Francuski zahteval odškodnino za marke, in sedaj jugoslovanska vlada, ki z oficelnim komuniquejem

direktno posega v pogajanja strokovnjakov. Tudi bližnje volitve v Angliji in Belgiji vedno bolj motijo pogajanja. Angleški in belgijski strokovnjaki se čutijo ogrožene radi možnosti, da pride po volitvah do izprememb v vladi.

Načrt končnega poročila, ki sta ga sestavila dr. Schacht in Stamp, je bil davi izročen predsedniku konference, ki ga je potem razdelil med voditelje posameznih delegacij. Ker pa so sedaj odsotni iz Pariza trije voditelji delegacij, se posvetovanje ne bo moglo začeti pred jutrišnjim dnem ali pred petkom. Stamp je včeraj zvečer odpotoval v London na novo konferenco v vladi in ga pričakujejo zopet v Parizu šele jutri popoldne.

Danes poleti „Zeppelin“ v Ameriko

Neresnične vesti o francoskih šikanah — Priprave v Ameriki

Friedrichshafen, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Ker je iz Pariza došlo dovoljenje, da sme zrakoplov »Zeppelin« podnevi preleteti francosko mejo, bo zrakoplov v četrtek ob šestih zjutraj startal, da bo po predpisih med 7. in 9. uro zjutraj preletel francosko ozemlje. Bivanje v Ameriki bo trajalo tri do štiri dni in zrakoplov se bo vrnil v Evropo na binkoštno nedeljo. Pošta z zrakoplovom je že zelo narastla in zavarovalne družbe imajo dobre kupčije. Opico gorilo so spravili v kabino krmarja Ludwiga in kljub vrednosti 15.000 dolarjev ni zavarovana.

Paris, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Quai d'Orsay demantira razširjene vesti o francoskih šikanah Zeppelinovega poleta. Dovoljenje za polet preko francoskega ozemlja je bilo izdano brez omejitev. Dovoljena je bila celo poljubna smer poleta preko Francije v primeru neugodnega vremena. Izdana je bila samo običajna prepoved, da zrakoplov ne sme leteti preko trdnjav. Med letom preko francoskega ozemlja bo zrakoplov spremljalo in opazovalo 12 francoskih vojaških letal.

Newyork, 15. maja. (Tel. »Slov.«) V Lakehurstu se vrše priprave za pristanek zrakoplova »Zeppelina«. Za rediteljsko službo na prostoru pristanka je določenih 100 mornarjev in 75 konjenikov. Ob robu letališča so

pripravili prostor za 20.000 avtomobilov. Dva zvočnika bosta na 70 m visoki strehi hangarja skrbela za brezžični prenos godbe in poročil. Za sporazumevanje z dr. Eckenerjem pri pristajanju se je namestil poseben pregiben govorilnik z glasovnim radijem več milj. Ameriška mornariška poročila napovedujejo za konec tedna lepo vreme, posebno za južno smer, vendar so možne lokalne nevihte na Bermudih, kakor pri prvem poletu. Na progi preko Azorov bo »Zeppelin« srečaval številne oceanske parnike na vožnji med Newyorkom in Sredozemskim morjem v obeh smereh.

Program polarnega potovanja »Zeppelina«.

Berlin, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Sedaj je že določen program za veliko polarno potovanje zrakoplova »Zeppelina« pod vodstvom Nansena. Najprej bo »Zeppelin« od svoje severnoevropske baze potoval tri do pet dni ob obali zapadne Grenlandije in Kanade v Fairbanks v Aljaski, v drugi etapi, ki bo trajala tri dni, bo preiskoval neznana ozemlja do severnega pola, v tretji etapi pa se bo zrakoplov vračal iz Fairbanks preko Berinskega preliva po azijski strani. Polet bo financiral svetovni tisk, pri čemer bo posebno udeležen ameriški tisk.

Italija odredila strogo zaporo na avst. meji

Celovec, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Ker je italijanska vlada odredila strogo zaporo na koroški meji, je v koroškem deželnem zboru dejal deželni glavar dr. Lemisch v odgovoru na stavljeno vprašanje, da se koroška deželna vlada dobro zaveda, kako so stroge odredbe ob italijanski meji za domače prebivalstvo v težko škodo in se je zato tudi obrnila na dunajski urad zveznega kancelerja za intervencijo. Iz Dunaja pa se je odgovorilo, da je vsako vplivanje pri italijanski vladi brezuspešno. Vsa prizadevanja, da bi se dosegel z Italijo sličen turistični dogovor, kakor z Jugoslavijo, so ostala dosedaj in bodo tudi v bodoče brezuspešna.

Sovjeti odpravili nedeljo

Berlin, 15. maja. (Tel. »Slov.«) »Germania« poroča iz Moskve, da so v Stalingradu ob Volgi odpravili nedeljo kot praznik in določili za praznovanje sredo.

Poročilo angl. diplomacije o Rusiji

London, 15. maja. (Tel. »Slov.«) V Angliji se živahno komentira, da angleška delegacija tovarnarjev, ki je pred kratkim dovršila šesttedensko študijsko potovanje po Rusiji, svojega poročila zaenkrat ne bo izdala. »Evening Standard« izraža mnenje, da se bo poročilo objavilo šele po angleških volitvah, in navaja kot vzrok, da so baš konservativni člani dotične delegacije povsem različnega mnenja, ali naj se odnošajo z Rusijo obnovijo ali ne. Da se sedaj pred volitvami ne pojavijo razlike v mišljenju in konservativnem taboru, so se domenili, da se poročilo o potovanju objavi šele kasneje.

Dunajski vremenska napoved.

Večidel oblačno, od časa do časa dež, temperatura malo izpremenjena, zapadni vetrovi.

izmed Francozov, ki jo najbolj časte. Ima že tudi v Angliji več spomenikov. Prav to delikatno točko je v svojem slavnostnem govoru poudaril rouenski škof, ki je dejal, da je bila Ivana orodje božje previdnosti, ki je dala s tem vsakemu narodu njegovo misijo. Angliji ono pomorske države in Franciji kontinentalna.

Druga pa je bolj značilna in je bila dobro opažena od vseh. Čudovito tesno sodelovanje Cerkve in države v Franciji, kjer sta ločeni in sta bili do nedavna sovražni. Ivana je danes svetnica in svetnico proslavlja tudi država. Predsednik brezverske republike, sam protestant, zelo rad prevzame predsedstvo slavnosti in udeležbo pri sv. maši in procesiji. Vlada, tudi brezverski ministri prisostvujejo z vsem sijajem slavnosti tiste Ivane, ki jo po zmagi dejala: »Ne meni, temveč Bogu se je treba zahvaliti.« Predsednik republike povabi v tribuno na svojo desnico kardinala-legata in primasa Lucona. Vse to kaže, da so se časi v

Poročilo Schacht - Stamp bo sprejeto

Paris, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Enotno poročilo dr. Schacht-Stamp se bo najbrže danes predložilo konferenci strokovnjakov in po mnenju »Matina« ga bodo vse delegacije sprejele brez težkoč. Kar se tiče števil, seveda še ni pričakovati sporazuma. »Petit Parisien« izjavlja, da bo konferenca trajala najmanj do začeta junija.

Novi lurški škof - Francoz

Paris, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Papež je imenoval kanonika Pierre Gerliera za škofa v Tarbesu in Lurdu. S tem so izvršene vse vesti o ustanovitvi nove škofije v Lurdu in imenovanju italijanskega škofa. Novi škof je postal duhovnik šele po vojni. Do leta 1914 je bil odvetnik v Parizu, vstopil v vojno kot infanterijski podčastnik, bil pa je ujet že v bitki ob Marni in je v ujetništvu študiral teologijo. Leta 1921. je bil posvečen v mašnika. Njegovo imenovanje se pozdravlja z zadovoljstvom.

Drobne vesti

Berlin, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Germania« iz Moskve, namerava tudi italijansko poslaništvo, enako, kakor je to storila Nemčija, protestirati proti predvajanju karikatur papeža in Mussolinija pri majskih demonstracijah.

London, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Kantonske čete že od včeraj ofenzivno nastopajo proti četam iz Kvangsija in so zajele nad 1700 mož. Potiskajo jih iz vseh položajev in jih energično zasledujejo s topničarki in letali.

Strasbourg, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Popoldne je sredi mesta eksplodiral kotel bencina pri popraviljanju proge cestne železnice. Ogenj je zajel dva pasanta in pet delavcev, ki so vsi težko poškodovani. Trije ranjenci bodo najbrže umrli.

Franciji zelo spremenili. Kar bi se pred dvajsetimi leti zdelo absurdno, je danes res: država in Cerkve se vedno bolj približujeta, antiklerikalizem zgublja stalno na moči in z optimizmom lahko zremo tukajšnji katoličani na ugoden razvoj teh odnošajev.

Na banketu v Orleansu je dejal Doumergue, da Ivana ljubi vse, da je nad strankami. In vendar je katoličanka, globoko vdana Cerkvi, svetnica. Tudi Pocha ljubi vse, in tudi on je bil nad strankami in tudi katoličan, svetniški značaj. Zanimiva paralela, ki bi bila vredna podrobne izpeljave. Ali ni najbolj logičen sklep iz nje, da je tudi katolicizem nad vsemi strankami in univerzalen, da je ravno ta katolicizem vir in temelj najbolj močne domovinske ljubezni. Sklep, ki ga Francozi vedno bolj doživljajo: Digitus Dei est hic Bog Francije ni zapustil, marveč skrbno čuva nad njo, le v izbiri sredstev je samostojen, neskončno moder in gotov uspeha.

Zaleski poseti Budimpešto

Varšava, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Kakor se sporoka uradno, bo poljski zunanji minister Zaleski dne 19. maja na povabilo madjarske vlade odpotoval v Budimpešto. Ta protibisk Zaleskega na Madjarskem bo trajal do 23. maja. Zaleski se bo po tem vrnil v Varšavo.

London, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Pri volitvah v avstralski parlament so laboristi izgubili 16 mandatov od 41, katere so imeli v predloži zbornici.

Velik uspeh ljublj. opere

Split, 15. maja. (Tel. »Slov.«) Ljubljanska opera je dala Splitu z ogromnim uspehom štiri predstave, in sicer »Fausta«, »Ljubezen treh kraljev«, »Rigoletto« in »Zaljubljen v tri oranže«. Nocoj daje »Borisa Godunova«. Iz Splita odide opera v Dubrovnik. Od tam se vrne v Split in bo dala še dve predstavi, »Carmen« in »Črne maske«.

Akadska kogregacija

vsem sodalom in starešinam ter akademikom.

K nebeški Materi je nenadoma odšel iz naših vrst naš neumorni in zvesti sodal g. dr. Franjo Čibej. Akadska kongregacija bo darovala v petek, dne 17. t. m. ob pol 8 v frančiškanski cerkvi sveto mašo za pokojnika. Iskreno vabimo sedanje in bivše sodale, vse starešine in akademike, da se svete maše zadušnice udeleže in če le mogoče darujejo sveto obhajilo za nezabnega našega sobrata v Mariji. Vsem sodalom izven Ljubljane ga prav tako priporočamo v molitev. — Prelekt.

Nerednosti pri mariborskem mestnem pogrebem zavodu

Maribor, 15. maja.

Mestni župan dr. Juvan je izdal ta-le komunikacije:

»Z ozirom na različne vesti, ki krožijo po mestu radi nerednosti pri pogrebem zavodu, sporočam javnosti, da se je izvršila koncem meseca aprila 1929 natančna revizija in se je ugotovilo nered v knjigah. Knjigovodstvo pogrebnega zavoda smo zato prenesli v centralno knjigovodstvo, ki je ugotovilo primanjkljaj okrog 100.000 Din v škodo mestne občine. Zadeva se je izročila sodišču, da ugotovi, kdo izmed pri pogrebem zavodu nastavljenega uradništva je kriv za primanjkljaj. Župan dr. Juvan.«

V omenjeni zadevi smo prejeli to-le: Ze delj časa so krožile po Mariboru vesti o neki aferi pri tukajšnjem pogrebem zavodu. V začetku tekočega meseca so prejeli mnoge mariborske stranke uradni poziv, da plačajo pogrebne stroške, katere terjatve segajo v nekaterih slučajih za celo vrsto let nazaj. Omenjene uradne pozive so prejeli tudi take stranke, ki so svoje račune pri mestnem zavodu že likvidirale in ki so to dokazale s tozadevnimi potrdili od mestnega pogrebnega zavoda. Tako nam je znan slučaj, da je dobila tak poziv stranka, v katere rodbini ni bilo celih 15 let smrtnega slučaja. Vse to in pa razne govorice je povzročilo, da je med prebivalstvom zavladala koncem preteklega in v začetku tekočega meseca velika razbuzbenost. Vsa zadeva se je na podlagi tozadevnega sporočila mestnega knjigovodstva obravnavala v tajni seji mestnega občinskega sveta dne 14. maja. Na omenjeni seji se je sklenilo, da se ta zadeva izroči sodišču. Pri celi stvari je prizadelih 136 strank in gre na podlagi rezultata dosedanjih preiskave za utajitev približno 170.000 Din, pri čemer je dano delno kritje tako, da se škoda na račun občine nekoliko zmanjša. V zvezi z raznimi govoricami v zadnjem času in pa z ugotovitvijo, da je knjigovodstvo pri pogrebem zavodu v neredu, se je v začetku tega meseca izvršila revizija, katere rezultat vse te govorice v delni meri potrjuje. Koliko so pri tem prizadeti posamezni uslužbenci, ki so v zadnjih 14 dneh bili zaslišani, bo dognalo sodišče. Krivci so suspendirani od službe. Da je moglo priti do nerednosti v takem obsegu, je iskati vzroka v tem, ker je imel pogrebni zavod separatno biagajno.

Ljubljanska mestna hlavnica

(Iz interpelacije obč. svet. Musarja.)

Na zadnji seji obč. sveta je interpeliral obč. svet. Musar župana zaradi raznih nedostatkov v klavnici ter med drugim dejal:

Klavnisko uslužbenstvo ne gre mesarjem tako na roke, kakor bi moralo iti. Zavedali naj bi se, da so oni nastavljeni za mesarje in ne obratno. Krivice, ki se gode nekaterim uslužbencem v mestni klavnici, naj se pri prvi priliki popravijo, tudi prošnje glede stanovanj naj se upoštevajo.

Potrebna je naprava nove hladilnice za slanino, ker je sedanji prostor za hlajenje slanine premajhen in nehygieničen. Upravni odbor mestne klavnice je že o tem sklepal. Načrt in kredit sta tudi odobrena. Treba je torej izposlovati kredit in takoj pričeti z delom.

V klavnici veži se vedno dogajajo nesreče. V to vežo prihaja vsako jutro 60–80 voz in je izhod prenatrpan. Naj se uredi tako, da bo pri eni strani vhod, pri drugi pa izhod.

O klavniskem redu bi pripomnil: Vedno se širijo pritožbe, da nimajo mesarji potrebne vode, posebno v jutranjih urah. Radi tega naj se gleda na to, da bo vsaj ob 8 vroča voda mesarjem na razpolago.

Vsako nedeljo in tudi ob praznikih naj se v hladilnici hladi, da ne bodo mesarji pri visokih pristojbinah trpeli še škode na blagu.

Vse spremembe klavniskega reda glede zapiranja in odpiranja hladilnice naj ravnateljstvo pravočasno naznani. Nadalje bi bilo treba urediti klavniski pravilnik, ker zadnji ne odgovarja potrebam.

Pristojbine v hladilnici in klavnici treba znižati, kajti te visoke pristojbine pridejo na vse zadnje le na komentata.

Zato si dovoljujem g. župana vprašati, ali in kaj hoče ukreniti, da se zgoraj navedeni nedostaki čimprej odpravijo?

Ne preišliuite

doma, kakdo blago bi si kupili za obleko. Obiščite trgovko DRAGO SCHWAB, ki ima toliko prelepih kamnarov, da bo tudi Vaši želji ustrezno. — Ceneje kupiti ne morete.